

## Täysistunto

**Torstai 2.6.2022 klo 16.00—18.54**

### **8. Lakialoite laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Lakialoite LA 28/2022 vp Markku Eestilä kok ym.

#### *Lähetekeskustelu*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään puolustusvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan sen verran aikaa, mitä siihen nyt tarvitaan, koska muita asioita ei ole kesken. Eli asian käsittelyssä noudatetaan sitten kuitenkin aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Edustaja Eestilä, aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja, olkaa hyvä.

#### *Keskustelu*

18.40 **Markku Eestilä kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteen tarkoitus on yksiselitteisesti nostaa ampumaratojen yhteiskunnallista merkitystä niissä tapauksissa, joissa maa-alueen kauppa, maanvaihto tai pitkäaikainen vuokrasopimus yksityiseltä ei tule kysymykseen, jolloin joudutaan menemään lunastukseen.

Lakialoitteessa ehdotetaan, että kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annetun lain 1 §:n 1 momentti muutetaan siten, että lain soveltamisperusteisiin lisätään ampumaurheilun tai ampumaharrastuksen edellytyksien parantaminen.

#### *Perustelut:*

Maanpuolustustahto ei synny itsestään. Se vaatii yhteiskunnan varauksettoman tuen kaikilla sen toiminnan osa-alueilla. Ajatus siitä, että maanpuolustustahto syntyy kuin itsestään kertausharjoituksissa tai reserviläisjärjestöjen toiminnan kautta, on yhtä harhainen kuin tähän saakka vallinnut käsityksemme Venäjän syvällisestä olemuksesta ja valtaraken-teista. Vahvan maanpuolustustahdon ylläpito vaatii myös investointeja sekä päättäjien ja virkamiesten kaiken tuen niille harrastuksille, jotka parantavat maaston tuntemusta, ampu-ma-aseiden käsittelyä, fyysistä kuntoa ja kykyä liikkua erilaisissa maastoissa.

Suomessa käytössä olevien ampumaratojen määrä on pudonnut rajusti. Vielä 90-luvun lopussa ampumaratoja oli noin 2 000, nyt enää noin 650. Monet pienet ampumaradat on jouduttu sulkemaan ympäristölupien uusien vaatimusten takia. Pienillä seuroilla rahat ja resurssit eivät yksinkertaisesti riitä ajantasaistamaan ampumaratoja.

Metsästyksenvastaisuus on suomalaisessa yhteiskunnassa ollut viime vuosina silmiinpistävää. Selvää on, etteivät kaikki tahot ole ymmärtäneet esimerkiksi metsästyksen, maanpuolustuksen ja maanpuolustustahdon kiinteää yhteyttä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2022 vp

Riippumatta Suomen turvallisuuspoliittisista ratkaisuksista maamme rajojen puolustaminen tulee perustumaan entistä enemmän omaan puolustuskykyymme ja ammattitaitoiseen reserviin. Sen takia poliisin, reserviläisten, turva-alan ammattilaisten, metsästäjien ja ampumaharrastajien harjoitusmahdollisuuksiin on tultava selvä parannus. Se tarkoittaa ampumarataverkoston laajentamista ja laadun parantamista myös pitkän matkan ammuntoja varten puhumattakaan reserviläisammuntojen erikoislajeista.

Kunkin maakunnan keskeiset ampumaradat ja niiden kehittäminen on asetettava yhteiskunnallisessa tärkeysjärjestyksessä nykyistä selvästi korkeammalla tasolle, jotta tarvittaessa maa-alueiden lunastukset voidaan tehdä ilman pelkoa niiden kaatumisesta valittajien toimesta. Käytännössä on ilmennyt tapauksia, joissa on havaittu, ettei voimassa oleva lainsäädäntö ole ollut tältä osin riittävä. Toki aina on kunnioitettava yksityistä omaisuutta. On siis kaikin keinoin pyrittävä hankkimaan ampumaratojen tarvitsemat maa-alueet kauppaneuvotteluiden ja/tai pitkäaikaisten vuokrasopimusten kautta. Viime kädessä lainsäädännön on kuitenkin annettava riittävät työkalut julkiselle vallalle lunastuksen tekemiseen tilanteissa, joissa muut keinot eivät tuota riittävää lopputulosta ja yleinen tarve sitä vaatii.

Tästä näkökulmasta olisi perusteltua, että kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annetun lain soveltamisalassa olisi lain soveltamiselle selkänöjaa antava erillinen maininta ampumaurheilun tai -harrastuksen edellytyksien parantamisesta. Aloitteessa esitetään sanotun lisäyksen tekemistä lain 1 §:n 1 momenttiin.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Kiitokset. — Ja edustaja Mäkelä.

**18.44 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite sinänsä koskee tärkeää asiaa. Eli olemme varmaan laajalti yhtä mieltä siitä, että ampumaratoja tarvitsisi olla Suomessa lisää, enemmänkin kuin nykyään — esimerkiksi puhuttaessa tuosta määrästä, mikä aloitteessa on mainittu, 2 000:sta, kun nyt on vain 650. Kyllähän siinä jo harrastustoiminta kärsii, kun se ratojen määrä siihen vähenee.

Mutta puututaanko tässä siihen todelliseen ongelmaan, joka tätä määrää on laskenut? Eli kuinka monta ampumaratahanketta on kaatunut siihen, että maakaupoissa ei ole syntynyt sopimusta ilman yhteiskunnan lunastusoikeutta, että sitä maata sille ampumaradalle ei ole haluttu myydä, vai onko kysymys ollut siitä, että todellisuudessa niitä ympäristölupia on liian vaikea saada? Tiedän, että vaatimukset siitä, miten lyijy kerätään ampumaradoilta, ovat muuttuneet varsin kohtuuttomiksi. Niitä ampumaratoja on vaikea järjestää paikoin edes viranomaiskäyttöön, puhumattakaan harrastuskäytöstä — kustannukset ovat kohtuuttomia jo niistä maa-aineksiin liittyvistä järjestelyistä johtuen. Ihme ja kumma, kun menneinä vuosikymmeninä niitä ampumaratoja on voinut olla ties missä eivätkä ihmiset nyt ole siihen lyijyyn kuitenkaan sitten kuolleet, oli se päätynyt mihin tahansa, mutta nyt se lyijy sitten on muodostanut ongelman. Mutta olisiko se juurisyy siihen, miksi ampumaradat ovat vähentyneet ja kustannukset ovat nousseet, enemmänkin se ympäristövaatimusten jatkuva kasvattaminen eikä se, että maakauppoja ei synny?

Onhan sinänsä, jos lunastuspäätös tehdään, sekin kuitenkin valituksenalainen hallintopäätös, eli ei siinä valituksista eroon päästä, jos lunastusoikeus muodostetaankin. Kyllä siitä voi valittaa hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan asti.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja edustaja Eestilä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2022 vp

18.46 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkelän näkemykset ovat hyviä, ja se analyysi siitä, miksi ampumaradat ovat vähentyneet. Siihen on toki monta syytä, mutta varmasti yksi merkittävä on juuri ympäristönsuojelu ja ympäristönäkökulmat ja se lainsäädäntö, mikä vaatii enemmän ja enemmän, jotta ampumaradalle voidaan sitten se ympäristölupa ikään kuin päivittää. Tämä on se suurin ongelmakohta.

Yleisesti ottaen on ollut monissa maakunnissa vaikea enää löytää ampumaradalle paikkaa. Se johtuu monista eri syistä, mutta vaikka se paikka löytyisi, niin on todennäköistä, että joku aina valittaa, kun sinne perustetaan ampumarata, ja se vaatii ympäristöluvan. Tämän lakialoitteen tarkoitus on vain yhtenä keinona nostaa sen ampumaradan yhteiskunnallista merkitystä niissä tapauksissa, joissa valitetaan, että se kestäisi juridisesti paremmin, jos se valitus ei mene läpi vaan sinne voidaan joka tapauksessa perustaa ampumarata.

Totta kai yksityistä omaisuutta ja omaisuudensuojaa ainakin kokoomuksen kansanedustajana pidän hyvinkin suuressa arvossa, mutta jostakin syystä saattaa olla tilanteita, joissa omistaja ei jotain joutomaata halua antaa yhteiskunnallisesti näinkin tärkeään toimintaan, ei vuokrata sitä, ei vaihtamalla maata, ei kaupalla, ei millään. Näissä harvinaisissa tapauksissa juridisesti laissa olisi selkänöjää, että se voidaan lunastaa, jotta yhteiskunnallisesti maanpuolustuksen kannalta tärkeä ampumaharjoittelu voidaan toteuttaa. Eihän missään voi ampua eivätkä reserviläiset voi ampua, jos ei ole ampumaratoja. Eli tämä siinä on takana.

Ampumarataverkosto ei saisi olla niin väljä tai ampumaradat niin kaukana toisistaan, että nuoret ja uudet metsästyksen harrastajat eivät sitten pääse harjoittamaan tätä ammuntaa ja aseiden käsittelyä asiallisesti valvotuissa olosuhteissa. Sen takia tämä lakialoite on tehty, että tämä ketju olisi aukoton, että me saisimme jokaiseen maakuntaan sellaisia ratoja, joissa voidaan monipuolisesti harjoitella, ja nimenomaan pitkän matkan ammuntoja, 300 metriä tai enemmän.

Tämä liittyy — ainakin minun mielestäni, ja täällä on seitsemän muutakin allekirjoittajaa — juuri siihen, että me nostamme maanpuolustustahtoa ja meillä on omintakeinen puolustusjärjestelmä Suomessa ja koko kansa on metsästyksen ja muun ampumaharrastuksen kautta mukana. Sen takiahan me haluamme sitä maanpuolustusta nostaa ja näitä investointeja tehdä, että meidän ei sinänsä koskaan tarvitse tarttua aseisiin, että se pelote on jo niin iso, että ei kukaan tänne tule, ja sen takiahan käsittääkseni eduskunta on aika isolla enemmistöllä myös näyttänyt vihreää valoa Nato-jäsenyydelle. Ei me sotimaan olla menossa, vaan me ollaan tekemässä sellaista puolustusjärjestelmää ja ennaltaehkäisevää järjestelmää Suomessa, että me kaikilla tavoilla ehkäisemme ja haluamme olla itsenäinen valtio.

Tämä lakialoite sinänsä ei anna sataprosenttista juridista suojaa sille, etteikö joku tämänomainen alue voisi oikeudessa kaatua, mutta se vie todennäköisesti sitä parempaan suuntaan.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja edustaja Elomaa.

18.49 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Metsästyksessä ja ampuma-asioissa en ole mitenkään asiantuntija, päinvastoin, mutta edustaja Eestilä lakialoitteessaan, kun hän sitä esitteli, toi erittäin hyvin ja vahvasti esille tämän maanpuolustustahdon ylläpidon tärkeyden sekä metsästysharrastuksen tärkeyden, ja täytyy sanoa, että ne ovat kyllä hyvin vankat asiat, mitä pitää kyllä kannattaa.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2022 vp

Metsästyksestä sen verran, että on se hyvä, että ihmiset pääsevät kuitenkin taitojaan hion omaan. En minäkään halua, että siellä metsällä liikkuvat ihmiset, joilla ei ole oikein sitä tajuja, kuinka sitä pyssyä käytetään, ja myös harrastuksena ampumaurheilu on hyvin suositua. Se on kyllä todella negatiivinen asia, jos tätä harrastusta ei pääse harjoittamaan. En usko, että väkivalta sen takia lisääntyy, jos joku siihen vetoaa. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja edustaja Eestilä.

**18.50 Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia kollegoille kannustavista puheenvuoroista. Yhden näkökulman haluan lisätä siihen, miksi tämä kohtalaisen tiheä ampumarataverkosto on tärkeä: Kun tänne tulee nyt uusia, nuoria metsästäjiä ja naiset ovat alkaneet paljon metsästämään, niin on hirveän tärkeää, että he saavat aseenkäsittelykoulutusta sellaisissa olosuhteissa, jotka ovat turvallisia, niin kuin ne ovat nykyampumaradoilla. Jos niitä ei ole, niin sitten tämä ampuminen tapahtuu missä sattuu. Ainakin itse ajattelen juuri niin, että kun nuoresta lähtien opetetaan tarkkaan, miten asetta käsitellään ja miten sitä ei saa käsitellä ja miten sen turvallisuuden pitää aina ehdottomasti mennä edellä, niin mitä vahvemmat ja paremmat mahdollisuudet Suomessa on ampumarataverkoston puolesta harjoittaa tällaista valvottua ja ohjattua koulutusta ja ampumatoimintaa, sen turvallisemmaksi metsästys ja aseenkäsittely tulee, ja ammattitaito kohenee. Tässä on myös nuorten asia vahvasti kysymyksessä.

Tämä kuuluu suomalaiseen kulttuuriin hyvin pitkälle, että me monilla alueilla, monissa maakunnissa olemme keräilijä- ja metsästäjäkansaa, ja se on syvällä suomalaisessa kulttuurissa. Sen takia vähän tuossa aloitteessa toin myös esille, että kun meillä on erittäin vahvasti ollut tämmöistä metsästysvastaisuutta ja ammunnan vastaisuutta, niin ehkä ei ole ymmärretty tätä suomalaisen kulttuurin syvällistä olemusta. Eihän pelkästään se ampuminen ole se juttu vaan eränkäynti ja siihen liittyvät sosiaaliset suhteet ja kanssakäyminen ja kuntoilu ja maastontuntemus ja muu. Se on iso kulttuurillinen kysymys. Minä ainakin, ja uskon, että perussuomalaiset myös, puolustavat suomalaista kulttuuria, ja tässä on taas siitä samasta asiasta kysymys.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin puolustusvaliokuntaan.